

Sidste chance for museum

Fængselsmuseum ligge i Horsens

Af Erik Glyngfeldt

HORSENS - Det skal være nu eller aldrig. Hvis vi ikke får et sted til fængselsmuseet denne gang, tror jeg ikke på, at det nogensinde lykkes.

Det mener Aage Egholm, manden der mere end nogen anden har stået bag opbygningen af fængselsmuseet, der i dag har til huse i kælderen under

Men på grund af rockerkrigen kan man ikke længere få lov til at komme bag murene og se udstillingen med de mange spændende Ling, der fortæller en historie om Statsfængslet i Horsens, ikke mindst om de berygtede indsatte, der gennem årene har siddet der.

Derfor er en del af tingene for tredje gang udstillet udenfor murene. Denne gang er det en særudstilling med navnet »Vand og Brød". på Horsens Museum.

Tirsdag og torsdag kl. 13 guider Aage Egholm museums-gæsterne rundt på udstillingen.

Tre gode grunde

Det har flere gange gennem årene været på tale at flytte fængselsmuseet ud. Planerne har været mere eller mindre realistiske, og denne gang er det sidste chance, mener Aage Egholm.

- Hvis det kikser igen, mister vi den good-will, vi har. Det duer ikke bare at blive ved med at snakke om det.

- Og hvis fængselsmuseet skal flyttes ud, så skal det ligge i Horsens. Det er der tre gode grunde til. Horsens har det fra midten af forrige århundrede, det er det sted, hvor der er blevet gjort mest for at opbygge et

fængsels-samling, siger Aage Egholm.

Det er et personale, der har gjort meget for museet, og en fængselsinspektør, Jørgen Bang, der har bakket utrolig meget op om det, der ifølge Egholm har wren for den flotte samling med de mange klenodier.

- Og så fordi jeg selv er halvtosset og har en kone, der har fundet sig i det, siger manden, der har opbygget museet.

I de seneste år har der været 5000-6000 besøgende på museet i

- Førhen har der været snak om en tunnel over til kælderen, så der kunne komme flere, men realistisk set vil Direktoratet for Kriminalforsorgen aldrig give lov til at grave en tunnel under et fængsel. Derfor er det nødvendigt at flytte museet udenfor murene. Det kan blive et flagskib for Horsens, siger Aage Egholm.

Han betegner placeringen i den gamle toldbod, sammen med et kulturhistorisk museum, som fremragende.

- Det vil ligge godt og centralt på havnen, og ideen med at flytte Horsens Museum, som har store plads-problemer, og i den forbindelse lave fængselsmuseet er

En decembernat i 1982 vile Helge Jens Randrup svæve over ringmuren. Men "Dan-marks ældste bankrøver", var for tung bagi, så tovet sank sammen i en bue midten. I nrwsten en time hang han hjælpeløs 12 meter over fængselsgården, for Horsens Brandvæsen fik ham ned. Hans hjemmelavede svævebane, som museumsleder Aage Egholm her viser, er i dag p.4 fmngselsmuseet.

alletiders. Industrimusset og Horsens Kunstmuseum er jo også lige i nærheden, siger han.

Han mener, at fængselsmuseet, sammen med de andre museer, er alle tiders chance for at gøre byen kendt. Give den noget, som turisterne vil køre efter at se.

- Det vil være godt for de handlende, men også for byen som helhed. Når turisterne er i byen, så skal de også nok gå en tur rundt. Vi skal bare have noget, der trækker dem hertil, forklarer han.

Museet har en kæmpe stor samling af kunstværker, som indsatte har lavet. Der er uniformer fra forskellige tidsaldre, der er hjemmelavede hash-piber, der er diverse flugt-remedier, ting som fanger har slugt.

Der er også ting, som berømte fanger som Carl August Lorentzen, Alberti, Best og mange flere har lavet. Desuden er der et par teller, og Egholm har planer om at udbygge med bl.a. en sikringscelle og teller, som de så ud i gamle dage.

Der er også nogle meget sjældne klenodier som ting fra den københavnske grønthandler og pengeskanstyv, Det Borende X, skafot og økse fra da Jens Nielsen som den sidste blev henrettet i Danmark indenfor murene i Horsens, tonden med liget til Amerika, som en horsensiansk apoteker brugte, da han slog en anden ihjel, proppede liget i en tønne og lod det flyde vest på.

Men hvis der ikke snart findes en permanent løsning på et fængselsmuseum

med bred offentlig adgang, risikerer fængselsmuseet i Horsens at miste nogle af disse klenodier.

Nogle af tingene har Aage Egholm hentet, da Kriminalmuseet på Politiskolen i sin tid lukkede. Derfor tilhører de i realiteten Nationalmuseet.

Til September skal tingene fra Det Borende X afleveres.

- Og hvis det ikke lykkes at finde et sted, er der ingen tvivl om, at Nationalmuseet vil kræve flere ting udleveret. Vi kan bedre argumentere for at beholde dem, hvis vi får det fængselsmuseum udenfor, forklarer Aage Egholm.

Fængselsinspektør Jørgen Bang, der også er konservativ viceborgmester i Horsens, bakker op om et fængselsmuseum ligegyldigt hvilken af sine kasketter, han har på.

- Der er en vis modstand på fængslet mod at få udstillingen flyttet udenfor murene. Men jeg håber, at det lykkes. Det er jo et vægtigt argument, at vi risikerer at miste nogle af de bedste ting til Nationalmusset, siger han.

Han tilføjer, at statsfængslet stadig skal kunne gøre brug af museet til uddannelse af fængselsfunktionærer, selv om det flyttes ud i byen.

Mangler penge

Jørgen Bang bakker også op om planerne om at gøre toldboden til museum.

- Men det kræver jo, at vi kan få en aftale i stand med Skatteministeriet, som ejer bygningen. Vi har ikke penge til udflytningen her og nu, og vi kan ikke begynde at søge forskellige fonde, for vi har et sted til museet. Fondene vil ikke bare lade pengene ligge og vente på os, siger Jørgen Bang.

Problemet for Horsens kommune, som på en eller anden måde skal købe den gamle toldbod for at lave et museum, er, at man ikke har de penge her og nu. Derfor skal der laves en aftale med Skatteministeriet, hvis det er muligt.

- Borgmester Vagn Ry Nielsen skal have stor ros, fordi han *gø* et kæmpe stykke arbejde for at få forhandlingerne til at gå igennem, og jeg er sikker på, at der er et flertal i byrådet, når vi kommer så vidt, siger Jørgen Bang.

Vagn Ry Nielsen fortæller, at der har været drøftelser mellem embedsmænd fra kommunen og Skatteministeriet, og på et møde i økonomiudvalget forleden blev borgmesteren bemyndiget til at gå videre med sagen.

- Der er aftalt nye møder på embedsmands-niveau, og når forhandlingerne er færdige, skal resultatet godkendes i kulturudvalget, økonomiudvalget og byrådet, siger Vagn Ry Nielsen.

Jørgen Bang er sikker på, at et fængselsmuseum kan være med til at give byen et bedre image.

- Rundt om i Danmark er Horsens især kendt for statsfængslet. Her i byen er vi ikke så bange for det, men det har en negativ klang andre steder. Vi ved, at det afholder nogen fra at flytte til Horsens. Museet i toldboden ville være en god måde at rette op på det på, tilføjer Jørgen Bang.